

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на

Франческо Трупия „Преосмисляне на субалтерността. Идентичности, хегемонии и пространства на съществуване на малцинствата в Източна Европа“ за присъждане на ОНС „Доктор“ в професионално направление 2.3 Философия, по научна специалност „Философия на културата, политиката, правото и икономиката – философия с преподаване на английски език“, с научен ръководител проф.д.н. Пламен Макариев

Данни за дисертацията и автореферата

Не познавам дисертанта, но съм бил в журита на завършващи докторската програма на английски език и имам много положително мнение за организацията на обучението и работата на научните ръководители.

Предложеният за защита дисертационен труд се състои от 193 страници като в съдържанието му се включват увод, две глави, заключение и библиография. Списъкът на литературата включва 149 заглавия на английски и италиански език и сред тях присъстват доста оригинални източници и критически разглеждания, представящи разглежданите теории.

Актуалността на темата е несъмнена особено в контекста на задълбочаването на конфликтността, породена от различна етническа идентификация и тенденции за социално изключване на малцинствата в повече от страните на Източна Европа особено във връзка с новия ръст на популисткия национализъм. Италия е сред най-глобализираните страни и най-активните по проблемите на малцинствата и интеграцията на такива общности, включително мигранти. В този смисъл темата на Франческо Трупия е дисертабилна, а намерението му да осъществи един постмодернистки прочит е обещаващо и интригуващо. Той споделя и обосновава становището, че социалните науки са загубили своя философски

хоризонт и затова философията трябва да бъде привлечена в анализа на такива важни социални проблеми като интеграцията на малцинствата.

Научни приноси

Работата е много добре структурирана, което предполага успешно изпълнение на поставените от автора цели. Високо оценявам философската ерудиция на Франческо Трупия – в неговите разглеждания е включен широк кръг автори, допринесли за изясняването на спецификата на малцинствената идентичност и конфликтности в Югоизточна Европа в годините на посткомунистическия преход. Сред тях ключово място във втората глава заема перспективата, изведена от анализите на италианския ляв теоретик Антонио Грамши.

Иновативния постмодернистки философски подход на автора се опира на отказ от дилемата „същност срещу конструкт“, той предлага постоянно да се поставя под въпрос субективността на дадена общност, в рамките на която психическите или социалните вътрешни различия, трябва да се вземат предвид, а не да бъдат отхвърлени в името на нейната дефиниция като хомогенна група.

Сред постиженията на Трупия е очертаването на палалелизма между посткомунистическите и постколониалните изследвания. Той предлага да се използва постколониален подход, за да се хвърли светлина върху посткомунистическите нагласи за отхвърлянето на „знанието за другия“, които по подобен начин се проявяват чрез едно по-фино и властово организирано културно покровителство.

Забележителен творчески резултат на работата на Трупия е въвеждането на парадигмата на „субалтернизма“ за представяне на проблемите на малцинствата. Той се занимава във втората глава с

проясняване значението на използвания от Грамши термин като го прилага епистемологично. Той убедително обосновава своето предложение да се допълни термина „малцинство“ със „субалтерн“ и малцинствените общности да се считат като такива, за да могат да бъдат идентифицирани най-добре обществените проблеми и тревоги. Този парадигмален термин отразява диалектичното и телеологическо движение на „alterare“ – “да се промени” “отдолу” в социалната сфера.

Особено интересно с неговите приложения е усилието на Трупия да използва идеята на Е. Лакло за деконструкцията на социалните сфери през призмата на теорията за хегемонията, подчертавайки че “хегемонията” на Грамши трябва да се разглежда като водеща организация към пълно разрушаване на човешката субалтерна позиция. Този начин за насочване на субалтерните към участие в рамките на хегемонни структури е от първостепенно значение за осъзнаване на външно наложената субалтерност. Последното се разбира само по себе с и чрез неговия скрит потенциал да разруши подчинението.

Специален интерес предизвиква и опитът на Трупия да различи органичните от традиционните интелектуалци. Първите са всякакви експерти, които са част от малцинството и са свързани с хегемонията. Вторите са обикновените хора и могат по-добре да участват в хегемонията, защото са незасегнати до голяма степен от идеологически дискурс. Именно „традиционните“ членове на обществото се вземат предвид при изготвяне на публични политики.

Постиженията на Франческо Трупия могат да бъдат определени като иновативно развитие и прилагане на познати теории за идентичностите и миграцията за осмислянето на ключови проблеми на съвременното западно общество.

Публикации и участия в научни форуми

От представената справка се вижда, че Франческо Трупия е участвал в научни форуми и има седем публикации, в които е представил основни идеи и постижения на дисертационния труд.

Заклучение

Общото ми впечатление от дисертационния труд и развитите в него идеи е изключително позитивно и на основата на анализа на постигнатите резултати изразявам готовността си да гласувам за присъждането на Франческо Трупия на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 2.3 Философия, научна специалност „Философия на културата, политиката, правото и икономиката“.

11.03.2020 г.

ПОДПИС:

Проф.д.н. Вихрен Янакиев Бузов

Философски факултет, ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“